

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського»

Навчально-науковий інститут
музичного і перформативного мистецтва та соціокультурних практик

Кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ**

Для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності
028 Менеджмент соціокультурної діяльності

УДК: 336.71

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Південноукраїнського національного педагогічного університету
імені К. Д. Ушинського (протокол № від 2025 року)*

Укладачі: завідувач кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик, доктор філософських наук, професор Є.Р. Борінштейн; доктор соціологічних наук, професор О.В. Лісеєнко, доктор філософських наук, професор З.М. Атаманюк.

Рецензенти:

***Готинян-Журавльова В. В.**, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри культурології Одеського національного університету імені І.І. Мечникова.*

***Романенко С.С.**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри спортивних ігор і менеджменту фізичної культури Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».*

Борінштейн Є.Р., Лісеєнко О.В., Атаманюк З.М. Методичні рекомендації до написання курсової роботи. Для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 028 Менеджмент соціокультурної діяльності. Одеса, 2025 : ПНПУ імені К.Д. Ушинського. 44 с.

Методичні рекомендації до написання курсової роботи орієнтовані на підготовку здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 028 Менеджмент соціокультурної діяльності. Зміст методичних рекомендацій враховує загальні вимоги щодо курсових робіт та специфіку спеціальності, за якою навчаються здобувачі. Пропоновані принципи самоорганізації пізнавально-пошукової, навчально-дослідної діяльності, тайм-менеджменту; представлено загально-наукові методи та спеціальні дослідницькі методи, які можуть бути застосовані здобувачами в процесі написання курсової роботи.

Зміст

Вступ.....	
4	
1. Рекомендації щодо написання та оформлення курсової роботи...	5
2. Критерії оцінювання курсової роботи.....	32
3. Список використаних джерел.....	36
Додаток А Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи.....	40
Додаток Б Зразок оформлення плану курсової роботи	41
роботу.....	
Додаток В Зразок оформлення списку використаних джерел.....	42

Вступ

Курсова робота є одним з перших та основних жанрів академічного тексту під час навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти. Як правило, курсова робота є окремим кредитним модулем в межах того або того освітнього обов'язкового компоненту. Разом з тим, можуть бути застосовані знання, набуті під час опанування інших обов'язкових компонентів, які за змістом відповідають встановленим освітньою програмою міждисциплінарним зв'язкам.

Курсова робота виконується здобувачем вищої освіти першого (бакалаврського) рівня на основі набутих фахових компетентностей під керівництвом наукового керівника. Написання курсової роботи – процес і результат самостійної пізнавально-пошукової або навчально-наукової діяльності здобувачів з обраної теми/проблеми. Разом з тим, цей вид навчальної діяльності потребує консультування наукового керівника, який допомагає спланувати пізнавально-дослідницький процес та представити його результати у відповідному жанрі академічного тексту з огляду на конкретну вимогу – творче розв'язання проблеми, яка поставлена за мету дослідження. Змістовими напрямками курсової роботи відповідно до галузі знань і спеціальності можуть бути: історико-теоретичні, методичні, творчо-організаційні, соціокультурні проблеми, які цікавлять здобувача та відповідають дисципліні, з якої пишеться курсова робота.

Мета виконання курсової роботи полягає в закріпленні та поглибленні здобувачем вищої освіти теоретичних та практичних знань з обраної спеціальності, фаху з менеджменту соціокультурної діяльності, їх застосування для розв'язання конкретних завдань, формування навичок самостійної викладацької, дослідницької та соціокультурної роботи з теоретичним та методичним узагальненням, що передбачає творче розв'язання фахового завдання з відповідної навчальної дисципліни.

1. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Дисципліни, з яких пишеться курсова робота, відображені в освітньо-професійній програмі. Протягом років навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти пишуться дві курсових роботи, але назви освітніх компонентів, яким вони відповідають, можуть змінюватися. Отже, для точної орієнтації здобувачам треба орієнтуватися в ОПП, за якою вони навчаються, і які є у відкритому доступі на сайті Навчально-науковий інституту музичного і перформативного мистецтва та соціокультурних практик.

Слід враховувати, що викладач освітнього компоненту, тобто дисципліни, яка вивчається та з якої пишеться курсова робота обов'язково має повідомити здобувачів. Разом з тим, варто одразу поцікавитися самостійно, з яких саме дисциплін передбачено написання курсових робіт, що краще зорієнтуватися з міжпредметними зв'язками, які можуть бути застосовані, які цікаві здобувачу. Це уможливить якісність пізнавального, навчально-дослідницького пошуку та забезпечить ґрунтовність курсової роботи.

У якості прикладу наведемо таблицю з переліком дисциплін, з яких передбачено написання курсових робіт для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відповідно освітньо-професійної програми за роками.

У подальшому для здобувачів наступних років навчання логіка буде така саме. Отже, рекомендовано одразу ознайомлюватися з освітньо-професійною програмою, на яку поступає здобувач, відповідно до року вступу.

У наведеному прикладі подаються назви освітніх компонентів відповідно до наборів 2022-2025 років. У подальшому здобувачам наступних років навчання рекомендуємо звертати увагу на пункт 2.1 Перелік освітніх компонент ОПП, де вказано усі ОК та конкретизовано, з якого передбачено написання курсової роботи.

Окрім того, у підпункті 2.2. представлено структурно-логічну схему освітніх компонентів, як вони розподілені за семестрами та які міжпредметні зв'язки передбачено.

Таблиця 1

Дисципліни, за якими пишуться курсові роботи відповідно до року навчання та спеціальності.

Спеціальність, назва ОПП	Рік затвердження ОПП (рік вступу до навчання)	Назва освітнього компонента (дисципліни)	Курс (рік навчання, коли пишеться курсова робота)
D3 Менеджмент; ОПП Менеджмент соціокультурної діяльності	2025	ОК 11 Менеджмент соціокультурної діяльності / курсова робота	3 курс, 5 семестр
D3 Менеджмент; ОПП Менеджмент соціокультурної діяльності	2025	ОК 23 Філософія PR-менеджменту / курсова робота	3 курс, 6 семестр
028 Менеджмент соціокультурної діяльності; ОПП Менеджмент соціокультурної діяльності	2024	ОК 23 Соціокультурна діяльність / курсова робота	3 курс 5 семестр
028 Менеджмент соціокультурної діяльності; ОПП Менеджмент соціокультурної діяльності	2024	ОК 11 Менеджмент соціокультурної діяльності /курсова робота	4 курс 7 семестр

028 Менеджмент соціокультурної діяльності; ОПП Менеджмент соціокультурної діяльності	2023	ОК 23 Соціокультурна діяльність / курсова робота	3 курс 5 семестр
028 Менеджмент соціокультурної діяльності; ОПП Менеджмент соціокультурної діяльності	2023	ОК 11 Менеджмент соціокультурної діяльності / курсова робота	4 курс 7 семестр
028 Менеджмент соціокультурної діяльності; ОПП Менеджмент соціокультурної діяльності	2022	ОК 24 Соціокультурна діяльність / курсова робота	2 курс 4 семестр
028 Менеджмент соціокультурної діяльності; ОПП Менеджмент соціокультурної діяльності	2022	ОК 12 Менеджмент соціокультурної діяльності / курсова робота	3 курс 5 семестр

Варто звернути увагу, що у пропонованій таблиці є назви дисциплін, з яких пишеться курсова робота з ОПП різних років. Це саме той випадок, коли здійснюються зміни в ОПП та назви окремих ОК.

Завдання курсової роботи.

Під час написання курсової роботи слід орієнтуватися на основний перелік **завдань**, які постають перед здобувачем. А саме:

- опрацювання та опанування первинних навичок проведення науково-теоретичних, науково-методичних досліджень;
- закріплення умінь пізнавально-пошукової діяльності, навчально-дослідної роботи;

- самостійне виявлення та осмислення проблеми в обраній галузі знань;
- визначення ключових понять, які складають основний зміст курсової роботи і потребують пізнавально-наукової рефлексії;
- збирання, аналіз та систематизація літературних джерел відповідних до проблеми курсової роботи;
- узагальнення отриманих теоретичних, методичних, практико-орієнтованих та інших знань;
- формулювання висновків, пропозицій і рекомендацій;
- закріплення, систематизація і поглиблення набутих знань;
- засвоєння та опрацювання навичок академічного письма;
- оволодіння культурою академічної доброчесності, грамотного та коректного цитування;
- розвиток навичок практичного застосування теоретичних, історичних, методологічних або методичних знань;
- формування способів відбору, групування та узагальнення інформації;
- формування умінь застосування методичних/спеціальних компетентностей та узагальнення практичного досвіду, який потребує теоретичного та системного узагальнення.

У результаті виконання курсової роботи передбачено набуття таких *умінь*:

- формулювати мету і завдання навчально-пізнавальної, дослідно-пошукової, методичної роботи;
- складати план досягнення поставленої мети та розв'язання сформульованих завдань навчально-пізнавальної роботи з елементами наукового дослідження;
- здійснювати бібліографічний пошук із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- визначати ключові слова навчально-дослідної роботи, що оформляється як курсове дослідження (теоретичне, методичне, прикладне);

- здійснювати обробку отриманої інформації;
- застосовувати отриману інформацію задля розкриття навчально-дослідницької ідеї, обґрунтування теоретичних положень а також авторської позиції, виходячи із завдань конкретного курсового дослідження;
- оформляти результати обробки наукових джерел, дотримуватися норм академічної доброчесності.

Етапи підготовки та написання курсової роботи:

1. Вибір, формулювання теми та її узгодження з науковим керівником і завідувачем кафедри, на якій виконується курсова робота.
2. Обґрунтування структури роботи та її узгодження з науковим керівником.
3. Складання бібліографії, списку джерел, каталогу звукозаписів, теоретичної бази, відеоматеріалу, нотного матеріалу (у разі потреби) тощо
4. Опрацювання теоретичного матеріалу, обробка та аналіз отриманої інформації із застосуванням сучасних методів та їх узгодження з науковим керівником.
5. Оформлення вступу курсової роботи з визначенням наукового або навчально-дослідницького апарату:
 - а) обґрунтування актуальності обраної теми;
 - б) постановка мети і конкретних завдань курсової роботи як навчально-дослідницького продукту;
 - в) визначення об'єкта і предмета дослідницько-пошукової (теоретичної, методичної, практико-зорієнтованої) роботи;
 - г) вибір методів (методик) здійснення навчально-дослідної роботи.
6. Опис і оформлення практичної/методичної частини. У разі відсутності практичної частини за вибором здобувача і погодженням наукового керівника можливі такі аспекти: історичний, практико-аналітичний (узагальнення спостережень виконавської практики), порівняльний та ін.

7. Редагування та технічне оформлення курсової роботи в цілому.
8. Подання роботи науковому керівникові.
9. Доопрацювання курсової роботи з урахуванням зауважень керівника і подання остаточного варіанту роботи.
10. Формулювання висновків та обговорення їх з науковим керівником.
11. Оформлення курсової роботи відповідно до встановлених вимог; підготовка до перевірки на предмет текстових запозичень.
12. Оформлення додатків (фото, таблиці, нотний матеріал, сценографія, сценарій проєкту тощо).
13. Підготовка роботи до захисту (доклад)

Вибір теми та організація виконання і захисту курсової роботи

Тематика курсових робіт, що виконується в межах навчальної дисципліни, повинна відповідати робочій програмі цієї дисципліни. На освітніх програмах Навчально-науковий інституту музичного і перформативного мистецтва та соціокультурних практик курсові роботи не є окремим освітнім компонентом, а відносяться до певного освітнього компоненту. Курсова робота є завершальним етапом проходження освітнього компоненту. Протягом вивчення і складання усіх модулів і тем, варто вже зорієнтуватися на темі курсової роботи. Це уможливіть відповідність теми курсової роботи змісту освітнього компоненту, а також дозволить застосовувати пройдений матеріал під час роботи над курсовою.

Якщо тема і проблема визначена, то можливо застосування й міжпредметних зв'язків. Але сама курсова робота не буде міждисциплінарною. У разі відведення 3 кредитів на курсову та введення її в ОПП як окрему ОК, можливі міждисциплінарні курсові роботи.

Тематика курсової роботи повинна бути пов'язаною з актуальними напрямками відповідної галузі знань. Якщо галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, то домінують змістовою лінією будуть саме Бізнес, адміністрування та право, а

вже в її аспекті застосований Менеджмент взагалі чи Менеджмент соціокультурної діяльності. Професійна спрямованість такої тематики має бути зорієнтована саме на проблематику менеджменту соціокультурної діяльності. Наголос робиться на традиціях, закономірностях, принципах, інноваціях, тощо, пов'язаних з менеджментом соціокультурної діяльності.

Щодо галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, то тематика таких курсових робіт має враховувати контекст змістових ліній менеджменту соціокультурної діяльності.

Отже, пошук тематики курсових робіт має бути зорієнтований на такі взаємозв'язані траєкторії: актуальність проблеми в бізнесі, адмініструванні та праві, менеджменті, менеджменті соціокультурної діяльності.

Ця рекомендація надається у контексті індивідуальної траєкторії розвитку та студентоцентрованого навчання.

Закріплення тем курсових робіт за здобувачами, визначення наукових керівників та термінів захисту затверджується протоколом засідання кафедри. Захист курсових робіт має відбутися до початку підсумкової атестації.

У разі потреби можна змінювати тему курсової роботи з дозволу завідувача кафедри за письмовою заявою здобувача та після погодження з науковим керівником, проте не пізніше, ніж за місяць до завершення терміну виконання курсової роботи.

Протягом місяця від дати отримання теми здобувач повинен подати науковому керівнику розгорнутий план курсової роботи, а також огляд опрацьованої літератури.

Завершена курсова робота підлягає перевірці на наявність текстових запозичень. Кафедра має можливість перевірити роботу на плагіат програмою AntiPlagiarism, що здійснюється безкоштовно. Результати перевірки обговорюються на кафедрі, за якою закріплено ОК, з якої пишеться курсова робота.

У разі наявності текстових запозичень, підтверджених фактів використанні ШІ-інтелекту, які не дозволені в Університеті Ушинського, здобувач виправляє визначені недоліки та повертає роботу на перевірку вже за власний кошт безпосередньо на сайт бібліотеки Університету Ушинського.

Після проходження перевірки курсової роботи здобувач готується до захисту. Текст курсової роботи оприлюднюється в системі Teams. У завантаженому вигляді курсові роботи мають бути завантажено не пізніше, ніж за три дні до захисту. У випадку порушення термінів і порядку подання курсової роботи здобувач не допускається до захисту.

Захист здійснюється в присутності комісію, яку призначають кожного року. До складу екзаменаційної комісії включаються наукові керівники, викладач основної дисципліни, з якої пишеться курсова робота, гарант ОПП.

За умов відсутності здобувача під час захисту з поважних причин завідувач кафедри може перенести дату захисту курсової роботи.

Структура курсової роботи

Курсова робота має характер завершеного індивідуального навчально-дослідного завдання з розширеною теоретико-методичною, історичною, методологічною інформацією. Зазначена інформація є узагальненням аналізу наукової літератури; передбачено та вітається описання результатів власного практичного досвіду, набутого під час різних видів практики або в умовах власної роботи здобувача, або результати спостереження за соціокультурною діяльністю. Робота має зміст, логічну послідовність викладу матеріалу, структуру та оформленням відповідно до вимог.

Курсова робота має таку структуру:

– титульний аркуш;

- зміст;
- вступ;
- основна частина:
 - два розділи, які складаються щонайменше з двох підрозділів;
- висновки до кожного розділу;
- загальні висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідністю).

Титульний аркуш курсової роботи повинен містити повну назву Університету, навчально-наукового інституту, кафедри, де виконана робота; прізвище, ім'я, по батькові автора; назву роботи; шифр і найменування спеціальності; науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по-батькові наукового керівника, місто захисту і рік (додаток А).

У змісті послідовно вказуються назви розділів та підрозділів курсової роботи із зазначенням сторінок. Формулювання назв має бути лаконічним та відповідати змісту розділів/підрозділів.

У вступі обґрунтовується актуальність теми дослідження; вказується ступінь її висвітлення в наукових джерелах, визначається апарат навчально-дослідної роботи: об'єкт, предмет, мета, завдання та методи дослідження. Також у вступі представлено структуру курсової роботи, кількість сторінок, кількість використаних джерел, зокрема, іноземною мовою. У разі наявності апробації та публікації здобувача, вони також вказуються у вступі. Для цього використовується таке речення тексту: результати курсової роботи пройшли апробацію на конференції (вказується назва, час і місто проведення конференції); результати теоретичного дослідження курсової роботи опубліковано в наступних джерелах: подається назва доробку, назва журналу, рік, номер видання, сторінки.

В основній частині передбачено декілька розділів. У першому розділі висвітлюються результати теоретичного пошуку наукової літератури з проблеми дослідження (теоретичного, історичного) відповідно до специфіки спеціальності навчання та навчальної дисципліни, з якої виконується курсова робота. Також в одному з підрозділів можна розкрити сутність основних ключових понять, які застосовані в курсовій роботі. Важливо здійснити порівняльний аналіз та показати його результати. Наприклад, курсова робота присвячена соціокультурним трансформаціям у менеджменті. Варто знайти наукові статті, де цей напрям пояснюється, з якими напрямками він зіставлений. Після аналізу подати узагальнену думку щодо особливостей соціокультурних трансформацій у менеджменті.

Рекомендуємо подавати опрацьовану інформацію за логікою: від загального до конкретного. Якщо, наприклад, розглядається соціокультурна реальність в сучасному українському суспільстві, то варто показати сутність категорій «соціокультурне» та «реальність», далі показати значущість «соціокультурної реальності» як наукової категорії в менеджменті, потім розкрити як трансформується соціокультурна реальність в сучасному суспільстві, в тому числі й в Україні. І вже завершувати теоретичні узагальнення сутністю нової соціокультурної реальності.

У інших розділах можуть бути висвітлені такі аспекти дослідження, як узагальнення практичного досвіду, презентація власних методичних здобутків, опрацьованих під час різноманітних видів практики, аналіз власного досвіду роботи, описання перспективи практичного застосування результатів теоретичного дослідження тощо.

Якщо у здобувача є власний досвід роботи, чи значні теоретичні чи практичні результати, їх можна подати в одному з останніх підрозділів роботи. Але не представляти зміст своїх наробок повністю. Можна подавати окремі аспекти, що

відповідають завданням дослідження. Цілісні результати, як правило, подаються в додатках.

Кожен розділ завершується лаконічним висновком, що узагальнює викладений матеріал. Зазначаються основні науково-теоретичні та практичні результати проведеної навчально-дослідної роботи або наукового дослідження (теоретичного, методичного, практичного).

У випадку застосування елементів емпіричного дослідження в межах курсової роботи не варто проводити і доводити результативність експериментальної методики, оскільки здобувач обмежений вимогами до об'єму дослідження. Тому потрібно тільки посилання у списку використаних джерел, де буде зазначена використана методика.

Отже, у останньому розділі може бути висвітлений емпіричний досвід здобувачів, опрацювання цікавих методів, розробка і проведення проєктів, різноманітних заходів стосовно менеджменту соціокультурної діяльності тощо. Може бути представлено пропозиції і рекомендації з їх стислим обґрунтуванням, також визначено можливість практичного використання результатів теоретичних напрацювань, методичних здобутків тощо; а також зазначаються проблеми, що залишилися невирішеними та потребують подальшого дослідження.

Наприкінці курсової роботи здобувач формулює загальні висновки. Якщо у розділах вони мали стислий характер і відповідав досягненню пізнавально-пошукової, дослідницької діяльності відповідно до кожного підрозділу, то загальні висновки треба формулювати відповідно до завдань дослідження, які презентовані у вступі. Висновки вже пронумеровані відповідно завданням.

Радимо застосовувати такі речення або схожі тексти:

- проведене дослідження дозволило досягти мети, розв'язати поставлені завдання та сформулювати наступні висновки;

- здійснене дослідження дозволило визначити актуальні аспекти менеджменту соціокультурної діяльності та сформулювати наступні висновки.

Обсяг і правила оформлення курсової роботи

Курсова робота оформлюється у вигляді рукопису в друкованому вигляді.

Кожна сторінка повинна мати однакові поля: розмір лівого поля – 30 мм, правого – 10 мм, верхнього та нижнього – по 20 мм, рамки для сторінок не використовуються.

Обсяг тексту курсової роботи становить не менше 1 друкованого аркушу та не більше 1,5 друкованого аркушу. Друкований аркуш дорівнює 24 сторінкам формату А 4 (кегель 14 через 1,5 інтервалу). Тобто загальний обсяг текстової частини роботи має складати 24 – 36 сторінок.

Набір тексту повинен задовольняти таким вимогам: шрифт Times New Roman, кегель 14, через 1,5 комп'ютерного інтервалу. Формат тексту: вирівнювання по ширині, без переносів, абзац – відступ 1,25 мм, щільність тексту – 100%.

Заголовки структурних частин курсової роботи («ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ») друкують великими літерами, напівжирним, з вирівнюванням по центру. Вони починаються з нової сторінки. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої), напівжирним, з абзацу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Висновки до розділів друкуються маленькими літерами. Вони продовжують сторінку підрозділу, але з подвійним пропуском.

Основний текст оформляється без використання оригінальних стилів, бажано уникати підтекстових зносок; він має бути ретельно вичитаний, не містити прихованого тексту та тексту, розміченого кольорами. По тексту використовуються однакові лапки, а саме: «» та апостроф: '.

Першою сторінкою курсової роботи є титульна, яка включається до загальної нумерації сторінок роботи. На титульній сторінці номер не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки.

До основного обсягу курсової роботи не входять додатки, список використаних джерел, таблиці, картосхеми та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Однак, усі сторінки зазначених структурних частин та елементів курсової роботи підлягають суцільній нумерації.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знаку №.

Такі структурні частини курсової роботи, як зміст, вступ, висновки, список використаних джерел, додатки не мають порядкового номера. Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ». Після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу. Назву розділу друкують великими літерами з вирівнюванням по центру.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. У кінці номера підрозділу теж ставиться крапка, наприклад: «2.3» (третій підрозділ другого розділу). Потім, у тому ж рядку, наводять заголовок підрозділу. За необхідності, у межах підрозділу можуть бути виокремлені пункти. Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. У кінці номера теж ставиться крапка, наприклад: «1.3.2.» (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім, у тому ж рядку, наводять заголовок пункту. Пункт може не мати заголовка. Нумери та назви підрозділів і та пунктів друкують з абзацу з вирівнюванням по ширині.

Курсова робота може містити ілюстрації, зокрема фотографії, сценографіку, ноти, схеми, графіки, діаграми, рисунки). Якщо курсова робота містить елементи

статистичних порівнянь, можуть бути застосовано гістограми. Таблиці необхідно подавати в курсовій роботі, як і в інших академічних текстах, безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок. Ілюстрації (за винятком ілюстрацій, поданих у додатках) позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу з абзацу з вирівнюванням по ширині.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера.

Формули, рівняння в курсовій роботі (якщо на них є посилання в тексті) нумерують у межах розділу.

Звертаємо увагу здобувачів на застосування додатків. Вони мають нумерацію ЛІТЕРАМИ. По тексту курсової роботи передбачено вказувати на додаток та його Літеру (у разі потреби).

Під час написання курсової роботи здобувач освіти повинен посилатися на джерела, які включені до бібліографії за текстом, після згадування про них у дужках вказують ПІБ автора, та рік видання, наприклад (Петренко М. К., 2019), тобто початок бібліографічного опису за АРА (додаток Б). При посиланні на розділи, підрозділи, пункти, підпункти, ілюстрації, таблиці, формули, рівняння, додатки зазначають їх номери (зокрема: «у розділі 2», «відповідно до 2.3.4», «рис. 1.3.», «за формулою (3.1)», «у рівнянні (1.12)», «у додатку Б», «у табл.1.2». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації потрібно вказувати скорочено слово «дивись» (див.).

Список використаних джерел містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. Здобувач повинен дотримуватися вимоги щодо використання наукових джерел (АРА чи ДСТУ або інше за вибором кафедри).

Рекомендується (дозволяється) використання наукових джерел, опублікованих за останні 5-10 років (додаток Б).

Додатки оформлюють як продовження курсової роботи, розміщують після списку використаних джерел у порядку посилань на них у тексті роботи. Кожний додаток починається з нової сторінки. Він повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично до тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток ____» і велика літера, що позначає додаток, наприклад, додаток А. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.

Критерії оцінювання та захист курсової роботи

Курсова робота подається на кафедру в терміни, передбачені графіком навчального процесу, але не пізніше 3 днів до захисту. До курсової роботи додається звіт перевірки на ознаки плагіату, з використанням програм, які можна використовувати в Україні.

Здобувач освіти допускається до захисту курсової роботи при наявності в ній % унікального тексту, визначеного закладом вищої освіти. Переважно, це може бути не менше 51%. Усі цитування мають бути позначені відповідним чином та з посиланнями на список використаних джерел.

Захист курсової роботи проводиться публічно до початку заліково-екзаменаційної сесії згідно з розкладом.

Процедура захисту передбачає стислий виклад здобувачем головних завдань навчально-дослідної або наукової роботи, отриманих результатів, висновків та відповідей на запитання.

Оцінка якості виконання і захисту здобувачем освіти курсової роботи, що включена до структури навчальної дисципліни, входить до кількості балів, відведених на поточне оцінювання навчальних досягнень здобувачів (за рішенням кафедри при оцінюванні можуть використовуватися різноманітні коефіцієнти). Оцінка якості виконання і захисту здобувачами курсової роботи, що виконується як окремий вид самостійної навчальної діяльності відбувається за 100-бальною шкалою.

Критерії оцінювання курсової роботи розробляються провідними викладачами та затверджуються на засіданні кафедри. Об'єктами оцінювання є три складові: зміст, оформлення та захист курсової роботи.

Критерії оцінювання змісту курсової роботи:

- якість обґрунтування теми (опрацювання навчально-наукової проблеми, її зв'язок з практикою, сучасними інноваційними процесами в галузі);
- науково-теоретичний рівень змісту: творчий підхід до аналізу явищ і процесів, уміння самостійно працювати з інформаційними джерелами, аналізувати концепції й використовувати теоретичні положення стосовно теми дослідження, узагальнювати окремі факти і процеси, робити висновки;
- уміння здійснювати аналіз, узагальнення результатів теоретичного дослідження;
- логічний взаємозв'язок подачі теоретичного матеріалу;
- практичне застосування результатів роботи;
- доцільність, наочність та якість ілюстративного матеріалу, додатків (при наявності);
- дослідження вітчизняних та зарубіжних інформаційних джерел (літератури), якість оформлення, цитування, академічна доброчесність;
- рівень обґрунтування висновків дослідження;
- ступінь самостійності проведеної роботи;

- відповідність побудови структури роботи поставленим цілям і завданням;

Критерії оцінювання оформлення курсової роботи :

- відповідність обсягу та оформлення роботи встановленим вимогам;
- наявність у додатках до роботи самостійно розроблених матеріалів (фрагментів уроків, анкет, журналів спостережень та ін.), якість і грамотність їх оформлення;
- посилання на використані джерела і нормативні документи;

Критерії оцінювання захисту курсової роботи :

- вміння чітко, зрозуміло та стисло викладати основні положення проведеного дослідження (навчально-дослідної, науково-теоретичної, методичної, практичної роботи);
- повнота, глибина, обґрунтованість відповідей на питання членів комісії за змістом роботи;
- ґрунтовність висновків та рекомендацій щодо практичного використання результатів дослідження.

Оцінка за курсову роботу, що виконується як окремий вид самостійної навчальної діяльності, вноситься до відомості обліку успішності, індивідуального навчального плану здобувача та залікової книжки.

У випадку незадовільної оцінки курсової роботи оцінка виставляється у відомість обліку успішності, а робота повертається здобувачу. Повторний захист курсової роботи здійснюється під час ліквідації академічної заборгованості.

Здобувач не допускається до захисту курсової роботи у випадках порушення термінів подачі робіт на кафедру без поважних причин, про що робиться відмітка в журналі обліку курсових робіт.

При грубих порушеннях академічної доброчесності керівник курсової роботи повідомляє про такий факт завідувача кафедри, після чого приймається спільне рішення про допуск курсової роботи до захисту. В обох випадках вважається, що

здобувач має академічну заборгованість з курсової роботи. Йому виставляється незадовільна оцінка й рішенням кафедри пропонується доопрацювання даної теми, яку здобувач повинен доопрацювати та захистити у встановлений в Університеті термін ліквідації академічної заборгованості. В інших випадках (хвороба, відрадження тощо) здобувач має право на продовження термінів семестрового контролю.

Рекомендації до самостійної роботи над курсовою

Курсова робота відноситься до різновидів академічного тексту і озвучується засобами академічного мовлення. Варто враховувати основні ознаки академічного тексту та академічного мовлення, у разі його озвучування.

Академічному тексту властиві такі ознаки:

- безособова форма викладання матеріалу;
- відсутністю авторського індивідуального стилю, поетики, емоційно-експресивної манери висловлювання та лексики;
- текст може бути нелінійним, мати певну композиційну структуру в залежності від жанру письма/тексту;
- усі авторські твердження мають бути аргументованими та переконливими на основі застосування фактів;
- наявність докладних висновків або після кожної структури академічного тексту, або узагальнення усього викладеного матеріалу;
- слова вживаються переважно в прямих значеннях, відсутність метафор, порівнянь, художньо-образної лексики;
- активне використання термінів, наукових категорій, наукових понять та тезаурусу тої або тої наукової галузі;
- стислість викладу матеріалу має супроводжуватися смисловим змістом та насиченістю;

– коректне використання цитат з посиланнями на першоджерела.

Як вже було наголошено, процедура написання курсової роботи для здобувачка передбачає самостійну пізнавально-пошукову, теоретично-дослідницьку, методичну роботу.

Практика засвідчує, що нерідко здобувачі не встигають вчасно здійснити дослідження та оформити курсову роботу. Особливі утруднення виникають під час пошуку та опрацювання наукових джерел. Чинником таких недоліків є або об'єктивний брак часу, або відсутність так званого «тайм-менеджменту». Це вміння відчувати свої можливості працювати певний час та врегульовати самостійно цей процес.

Для цього варто скористатися принципами організації праці: системність, плановість, безперервність, цілеспрямованість, науковість, координація діяльності та гігієна праці.

Тайм-менеджмент зв'язаний з економією людського ресурсу. А в стані російської агресії та впливу енергетичного чинника на освітній процес, цей феномен набуває особливої актуальності.

Головне для тайм-менеджменту враховувати регуляторні принципи:

- визначення своїх часових можливостей та розумової активності; кожен має такі часи «інтелектуальної активності»;
- чергувати інтелектуальні напруження та інтелектуальний відпочинок;
- починати з таких аспектів, які більш цікаві;
- планувати на наступний день невеликий обсяг завдань;
- фіксувати ідею або думку, яка була останньою під час інтелектуальної роботи, це надає змогу швидше підключитися до роботи наступного дня.;
- обов'язково записувати (можна в телефоні) ідеї щодо курсової, які раптово можуть виникати в різних умовах;

До організаційних рекомендацій віднесемо наступне:

1. Створити папку «Бібліографія», яка буде містити як переліка джерел з усіма покликаннями, так і усі джерела для докладного їх аналізу.
2. Створити окремі папки для розділів та підрозділів, вступу та висновків. Заповнювати їх поступово, як виникає нова цікава інформація.
3. Докладно ознайомитися з порядком грамотного цитування. Для цього скористатися Рекомендаціями з оформлення посилань в наукових роботах: Стиль Американської психологічної асоціації (APA style) (покликання у Додатку Б).
4. Визначити ключові слова, поняття, які будуть прямо, або опосередковано пояснювати проблему дослідження. Знайти їх сутність в довідковій літературі.
5. Визначити основний, домінуючий аспект курсової роботи, якій в той чи інший мірі безпосередньо торкається Ваших інтересів, власного досвіду. Прописати його ідею, зміст, цікаві аспекти. Це надає змогу легше почати писати курсову. Тобто йти шляхом: від цікавого до потрібного.

Звертаємо увагу на рекомендації щодо процесу науково-пізнавального мислення. Спочатку збираються всі факти, які стосуються досліджуваної проблеми, при цьому не треба рефлексувати та усвідомлювати ставлення до них. На наступному етапі, ознайомившись з фактами, формулювати питання. Наука взагалі активізується там, де виникають питання, відповіді на які треба знаходити лише науковим шляхом. Питання задавати точно і конкретно. Але в академічному тексті не варто їх писати. Скоріше презентувати як визначену суперечність, як проблему. Далі цікавий прийом, який інколи називають «тиша розуму». Це етап, коли отримана, проаналізована інформація спонукала на задавання питань, а ось відповіді на них можуть виявитися у підсвідомості, як інсайт. Такій стан знайомий

тим, хто займається наукою, володіє науковим мисленням. Ідеї, які виникають, треба зафіксувати. Але можуть виникнути й нові питання, на які варто звернути увагу та усвідомити, чи є вони дотичними до проблеми, або їх можна розглядати в іншому ракурсі та в інший час.

Рекомендації щодо академічної доброчесності

У процесі підготовки курсової роботи особлива увага звертається на недопущення порушення здобувачами правил академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне та добросовісне виконання курсової роботи, відповідальне ставлення до своїх обов'язків;
- надання достовірної інформації про результати власної діяльності під час написання курсової роботи, використанні методики досліджень і джерела інформації;
- повага до честі та гідності інших осіб;
- посилання на джерела інформації у разі запозичення ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права (включаючи використання ІІІ-інтелекту);
- використання у курсовій роботі лише перевірених та достовірних джерел інформації, грамотне посилання на них;
- у разі виникнення труднощів під час написання курсової роботи звернення до інших за допомогою, яка є у межах прийнятих процедур, зокрема консультування провідних науковців (щодо редагування тексту, обговорення власних ідей тощо на студентських конференцій).

Варто розуміти основні атрибути академічної культури, яка передбачає не лише академічну доброчесність, але й відповідні види функціональної грамотності,

як-от: академічна, інформаційна та міжкультурна. Ці види грамотності унеможливають академічну недоброчесність, оскільки забезпечують наступне:

- володіння культурою академічного мовлення, читання, висловлювання, здатність аргументовано висловити власну позицію, що надає впевненості в собі і забезпечує сміливість висловлення та презентування своїх власних ідей;
- здатність пошуку інформації з різних джерел і вміння поставитися до неї критично, відрізнити неправдивість інформації, розуміти та визначати наявність плагіату або некоректного цитування в джерелах, які знайдені в інтернеті; це збагачує критичне мислення та допомагає застосовувати наукові тексти, цитати в них з максимальною ефективністю та продуктивністю;
- розширення спектру знань, зокрема, знання з інших галузей, але дотичних до проблеми; знання інших культур, цінностей.

Слід усвідомлювати основні атрибути порушення академічної доброчесності. До порушень академічної доброчесності належать:

- **Плагіат**, що характеризується наявністю прямих запозичень чужих текстів, їх фрагментів, без відповідних посилань. У межах написання курсової роботи запозичення можуть бути з усіх друкованих та електронних джерел, захищених раніше курсових та випускних кваліфікаційних робіт, кандидатських і докторських дисертацій, дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

Згідно Закону України, «Академічний плагіат – це «оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства» (Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII «Про освіту», стаття 42, частина 4).

- **Фальсифікація** – процедура, яка передбачає підробку або заміну вихідних даних для доведення ймовірних «правильних висновків».

Фабрикація – процедура, якою передбачено використання неправдивих даних як основу для аналізу, вигадування фактів, яких насправді не було, або вигадування результатів дослідження.

- **Помилковим** вважається **цитування**, яке має посилання на джерело, яке такої інформації не містить.

Види плагіату згідно з програмою Turnitin

О. Рижко (2016) звертає увагу на сайт антиплагіатної програм Turnitin, яка є найвідомішою у світі. На її сайті представлено документ «10 Types of Plagiarism». Згідно поясненням Рижко, документ «...становить собою перелік видів академічного плагіату (рангованих за ступенем тяжкості й частотою появи в текстах), укладений на основі результатів опитування близько 900 викладачів ВНЗ світу» (Рижко, 2016).

Надаємо їх перелік.

1. Clone («Submitting another's work, word-for-word, as one's own»): копіювання, точне відтворення (слово в слово) чужого тексту й видавання його за свій.

2. CTRL-C («Containing significant portions of text from a single source without alterations»): містить значну частину тексту одного джерела без змін.

3. Find — Replace («Changing key words and phrases but retaining the essential content of the source»): зберігається основний зміст джерела зі зміною ключових слів і фраз.

4. Remix («Mixing paraphrased material from multiple sources»): парафрази матеріалів кількох джерел упорядковуються так, щоб текст виглядав цілісним.

5. Recycle («Borrowing generously from one's previous work without citation») — це, по суті, дублювання автором власних результатів (т. зв. «самоплагіат»), значних шматків раніше опублікованих текстів без посилань.

6. Hybrid («Combining perfectly cited sources with copied passages without citation») — це бездоганне поєднання цитованих джерел і скопійованих абзаців без посилання.

7. Mashup («Mixing copied material from multiple sources») — це мікс, змішування скопійованих матеріалів із кількох джерел.

8. 404 Error («Citing non-existent sources or including inaccurate information about sources») — «Помилка 404»: текст містить посилання на неіснуючі джерела, недостовірні відомості про джерела.

9. RSS Feed («Including proper citation of sources but containing almost no original work»): текст має належне оформлення цитат, але майже не містить оригінальних думок.

10. Re-tweet («Including proper citation but relying too closely on the text's original wording and/or structure»): текст містить належне цитування, але, по суті, дублює формулювання та/або структуру первісного (оригінального) тексту. (10.Types of Plagiarism).

За порушення норм академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнутими до таких форм відповідальності як:

- попередження;
- повторне проходження оцінювання курсової роботи;
- зниження оцінки за курсову роботу;
- недопущення до захисту курсової роботи.

Взагалі академічна культура ґрунтується на таких постулатах, як: чесність; довіра; справедливість; повага; відповідальність; підзвітність.

Методи навчально-дослідної, пізнавально-пошукової діяльності

У якості рекомендацій пропонуємо наочно охопити етапність процедур, зв'язаних з пошуком наукової інформації. Зазначене представлено на рисунку 1

стор. 28. Як бачимо, це наочна таблиця, яка містить послідовні етапи і дії, які можна умовно прийняти за методи, якими доцільно користуватися на відповідному етапі.

Методи пошуку наукової інформації		
№ з/п	Етап	Змістове наповнення
1.	Етап 1 Що шукати?	виокремлення основних проблем, питань, завдань дослідження й ключових понять
2.	Етап 2 Де шукати?	визначення переліку джерел, у яких репрезентована інформація щодо окреслених проблемних питань
3.	Етап 3 Як шукати?	вибір прийомів, за допомогою яких здійснюватиметься робота з обраними джерелами інформації (опрацювання каталогів бібліотек, робота в мережі Internet, робота з інформаційною базою і т. ін.)
4.	Етап 4 Як опрацьовувати?	одержання текстів (ксерокопіювання або ж читання) та їх безпосередня обробка, систематизація матеріалу відповідно до тих чи тих аспектів дослідження

Рис. 1. Поетапне застосування методів пошуку наукової інформації

На рисунку 2 (стор. 29) представлено види роботи з науковими джерелами, які будуть використовуватися під час написання курсової роботи.

У процесі роботи над курсовою треба застосовувати різні наукові методи, але переважно такі, що відносяться до групи теоретичних методів дослідження. Це такі методи, як: аналіз, синтез, індукція, дедукція, порівняння, класифікація, абстрагування, моделювання. Усі ці методи є насправді операціями мислення. Так працює мозок людини. Ми постійно щось підвергаємо аналізу, робимо умовиводи, порівнюємо, намагаємося щось угрупувати за якимось спільними ознаками.

Ці операції мислення ми застосовуємо саме під час роботи з інформацією. Ми її можемо отримувати усно, сприймаючи на слух. У такому випадку на нас впливає як зміст інформації, так і емоція, голос, експресія висловлення, з якою вона подається. Інший шлях – читання тексту. Воно також може відрізнятися за своїм функціоналом. Наприклад, попереднє ознайомлення з текстом, оглядове. Для такого читання характерно звернення уваги на анотацію, висновки, ключові слова. Ознайомлювальне читання передбачає визначення основної ідеї тексту з метою прийняття рішення щодо подальшого, ґрунтовного вивчення інформації.

Робота із джерелами передбачає:

- 1.Конспектування** – виписки цитат, укладених в лапки, з посиланням на повний бібліографічний опис джерела та номер сторінки та може містити також парафраз і переказ ідей із джерела із зазначенням номерів сторінок і повним бібліографічним описом джерела.
- 2.Анотування** – процес аналітично-синтетичного опрацювання інформації, мета якого – отримання узагальненої характеристики документа, що розкриває логічну структуру і зміст. Анотації використовуються для стислої характеристики академічного тексту.
- 3.Парафраз** – це виклад тексту своїми словами. На відміну від анотації парафраз не завжди стискає інформацію. Можна передати зміст в тому ж обсязі, що і оригінальний текст, можна зменшити або збільшити його обсяг. Парафраз повністю повинен бути сформульований своїми словами і передавати сенс оригінального тексту.

Рис. 2. Види роботи з опрацювання наукових джерел

На рисунку 3 (стор. 30) представлено рекомендації щодо якісного написання парафраз.

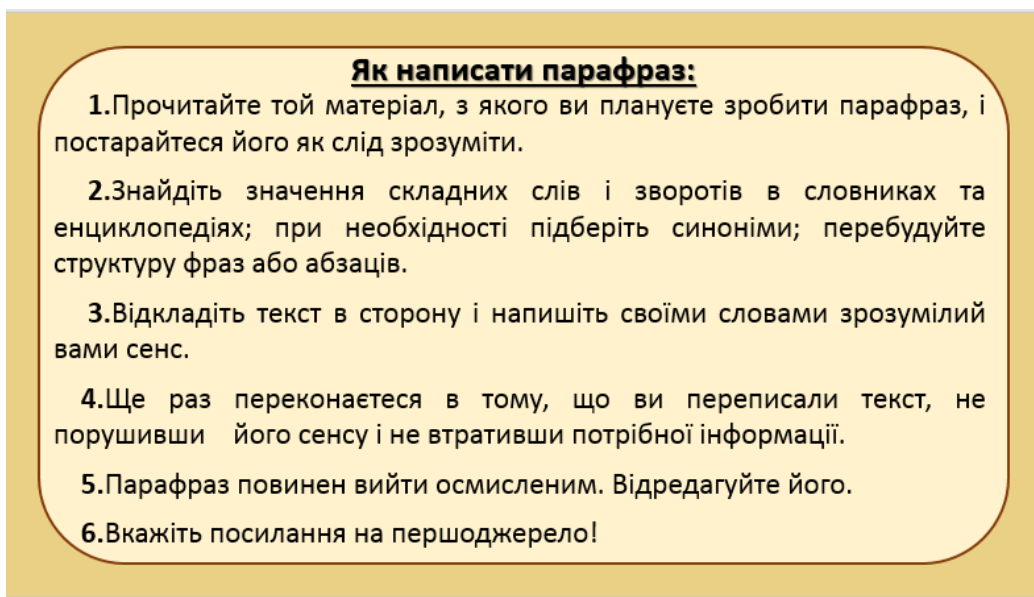

Рис. 3. Рекомендації щодо написання парафраз

Поглиблене читання – це вже процес детального вивчення наукової інформації, яка подається в певному жанрі. На це варто звернути увагу. Якщо це тези – то вони не будуть ґрунтовно та послідовно розкривати сутність проблеми. Якщо це фахова стаття, то вона має свою структуру, згідно якою ми можемо зосередитися або на висвітленні актуальних джерел і досліджень щодо проблеми, яка розглядається, або на сутність ключових понять, які автор визначає, або на той матеріал, який є основним джерелом нового знання, тобто що саме пропонує автор статті.

Інший тип читання – аналітико-критичне, або творче. До такого типу читання нерідко відносять рецензування, написання критичних статей. Інколи рецензії стають публічними, з ними можна ознайомитися та вже зі змісту рецензії зробити належні висновки.

Під час написання курсової роботи слід враховувати специфічні дослідницькі методи цієї наукової галузі, з якої вона пишеться.

Якщо в курсовій роботі є експериментальне дослідження, то для цього застосовуються емпіричні методи: опитування, анкетування, спостереження тощо.

2. Критерії оцінювання курсової роботи

Оцінювання захисту курсової роботи

Результати захисту курсової роботи з фаху оцінюються за національною шкалою та за шкалою ЄКТС та виставляються у відомості за підписом голови комісії. Розподіл балів представлено у таблицях 2. А, 2.Б.

Таблиця 2.А.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		для диференційованого заліку		для заліку
90 – 100	A	5	відмінно	зараховано
82 – 89	B	4	добре	
74 – 81	C			
64 – 73	D	3	задовільно	
60 – 63	E			
35 – 59	FX	2	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни		не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 2.Б

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Відмінно	90 – 100	A
Добре	82 – 89	B
	74 – 81	C
Задовільно	64 – 73	D
	60 – 63	E
Незадовільно з можливістю повторного складання	35 – 59	FX

Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0 – 34	F
--	--------	---

Критерії оцінювання знань під час захисту курсової роботи

«Відмінно»/90–100 балів/«А» – студент глибоко та повно розкрив тему роботи, повна відповідність змісту роботи темі, правильно визначено концептуальний апарат дослідження, дотримані норми наукової культури і грамотності написання тексту, витримані вимоги до написання та оформлення роботи, курсова робота виконана на високому рівні складності й науковості, студентом повноцінно використана джерельна база, систематизовано та якісно оформлено систему ілюстративного матеріалу. Курсова робота представлена на розгляд викладача згідно з графіком. Дотримано академічних стандартів без використання ШІ.

«Добре»/83–89 балів/«В» – студент достатньо повно та глибоко розкрив тему, зміст повністю відповідає темі роботи, правильно визначено концептуальний апарат дослідження, у цілому дотримані норми наукової культури і грамотності написання тексту, допущені незначні відхилення від вимог написання та оформлення наукових робіт, у курсовій роботі показано достатньо високий рівень складності й науковості виконаної роботи, належним чином представлено й використано джерельну базу, систематизовано та якісно оформлено систему ілюстративного матеріалу. Курсова робота представлена на розгляд викладача згідно з графіком. Вказано факт використання ШІ. Продемонстровано редагування згенерованого тексту: є власні думки, творчий підхід.

«Добре»/75–82 балів/«С» – студентом тему в цілому розкрито, зміст відповідає темі роботи, загалом правильно визначено концептуальний апарат дослідження, наявні окремі порушення норм наукової культури і грамотності написання тексту, допущені окремі відхилення від вимог написання та оформлення курсової роботи, у курсовій роботі показано достатньо високий рівень складності й

науковості виконаної роботи, належним чином представлено й використано джерельну базу, систематизовано та якісно оформлено систему ілюстративного матеріалу. Курсова робота представлена на розгляд викладача згідно з графіком. Вказано факт використання ШІ. Продемонстровано редагування згенерованого тексту: є власні думки, творчий підхід.

«Задовільно»/68–74 балів/«D» – студент недостатньо повно розкрив тему, зміст роботи значною мірою відповідає темі роботи, дослідження потребує окремих уточнень, допущені окремі порушення вимог наукової культури та літературного оформлення тексту, посередній рівень складності й науковості виконаної роботи, джерельну базу представлено й виконано не повністю, ілюстративний матеріал фрагментарно представляє зміст роботи, є суттєві зауваження до його оформлення, студент не виявив самостійності у процесі планування та виконання дослідження. Курсова робота представлена на розгляд викладача зі значними порушеннями графіка. Вказано факт використання ШІ. Продемонстровано аналіз і редагування згенерованого тексту.

«Задовільно»/60–67 балів/«E» – студент неповно розкрив тему, зміст роботи значною мірою відповідає темі роботи, дослідження потребує окремих уточнень, допущені порушення вимог наукової культури та літературного оформлення тексту, рівень складності й науковості виконаної роботи мінімально достатній, джерельну базу представлено й виконано на мінімально достатньому рівні, ілюстративний матеріал фрагментарно представляє зміст роботи, є суттєві зауваження до його оформлення, студент не виявив здатності до самостійності планування та виконання дослідження. Курсова робота представлена на розгляд викладача зі значними порушеннями графіка. . Вказано факт використання ШІ. Продемонстровано аналіз і редагування згенерованого тексту.

«Незадовільно»/35–59 балів/«FX» – студент не розкрив тему дослідження, спостерігаються невідповідність змісту темі роботи, концептуальний апарат

дослідження визначено неправильно, виявлено значну кількість помилок у розкритті змісту дослідження, не дотримані норми наукової культури і літературного оформлення тексту, курсова робота не відповідає чинним вимогам до написання та оформлення наукових робіт, недостатній рівень складності й науковості роботи, поверхово представлено і використано джерельну базу, відсутність або низька якість ілюстративного матеріалу, виявлено недостатність самостійного планування та виконання дослідження. Курсова робота представлена на розгляд викладача зі значними порушеннями графіка. Не вказано факту використання ІІІ, але сам факт використання ІІІ зафіксовано.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Атаманюк З. М. Свобода як фактор соціокультурних трансформацій сучасного українського суспільства : монографія / З. М. Атаманюк – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 316 с.
2. Борінштейн Є.Р., Пальчинська М.В., Арапакі М.В. Людина метамодерну: соціокультурна трансформація & віртуалізація. Перспективи. Соціально-політичний журнал. Категорія «Б». Одеса, 2024. № 1. С. 72-80.
3. Борінштейн Є. Р., Лісеєнко О. В., Атаманюк З. М. Методичні рекомендації до виконання та захисту кваліфікаційних (бакалаврських) робіт зі спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» (ОПП «Менеджмент соціокультурної діяльності»). Одеса: Вид-во «Університет Ушинського». 2025. 72 с.
4. Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с.
5. Дзюблюк О. В., Чайковський Я. І. Методологія наукових досліджень і написання випускних кваліфікаційних робіт: методичні вказівки для здобувачів вищої освіти першого бакалаврського і другого магістерського рівнів з банківської справи. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 114 с.
6. ДСТУ 3008:2015 Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання. / Нац. стандарт України. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2015. 26 с. (Інформація та документація).
7. ДСТУ 3582:2013. Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень в українській мові. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ) / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [На заміну ДСТУ 3582–97 ; чинний від 2013–08–22]. Київ: Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с.

8. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше; чинний від 2016-07-01]. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с. (Інформація та документація).
9. Культурологія: Підручник / за ред. Є.Р. Борінштейна. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 433 с.
10. Менеджмент [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до виконання курсової роботи для здобувачів вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Бізнес-адміністрування» першого (бакалаврського) рівня / уклад. О. М. Миронова, К. В. Кривобок. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. 29 с. URL: <http://www.https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/31931> (дата звернення: 15.08.2025).
11. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/recomendatsii.pdf> (дата звернення: 22.02.2025).
12. Методичні рекомендації до виконання та захисту курсових робіт з навчальної дисципліни Менеджмент соціокультурної діяльності для студентів спеціальності 028 Менеджмент соціокультурної діяльності, освітнього ступеня бакалавр / Укл. : Солдатенко О.І. – Чернігів: НУЧК, 2020. 36 с.
13. Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»: затв. ректором університету від 30.08.2023 р. Одеса, 2023. URL: https://www.pdpu.edu.ua/doc/norm_doc/P101.pdf (дата звернення: 28.09.2023).
14. Положення про кваліфікаційні (бакалаврські/магістерські) роботи на здобуття першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти Державного закладу «Південноукраїнський національний

педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» : схвалено рішенням вченої ради Університету Ушинського від 28.04.2022 р., протокол № 9. Одеса, 2022. URL: https://www.pdpu.edu.ua/doc/norm_doc/org.osv.proc/OSP-002.pdf (дата звернення: 23.02.2025).

15. Положення про організацію контролю та оцінювання знань студентів Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»: затв. ректором університету від 29.02.2020 р. Одеса, 2020. URL: https://www.pdpu.edu.ua/doc/universitet/yakist/polojennia/org_kontrol.pdf (дата звернення: 24.02.2025).
16. Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»: схвалено рішенням вченої ради Університету Ушинського від 30.03.2023 р., протокол № 9. Одеса, 2023. URL: [https://www.pdpu.edu.ua/doc/norm_doc/P002\(2023\).pdf](https://www.pdpu.edu.ua/doc/norm_doc/P002(2023).pdf) (дата звернення: 24.02.2023).
17. Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». затв. ректором університету від 21.03.2020 р. Одеса, 2020. URL: https://www.pdpu.edu.ua/doc/universitet/yakist/polojennia/P051_2020.pdf (дата звернення: 24.02.2025).
18. Приклади оформлення використаних джерел: відповідно до Нац. стандарту України ДСТУ 8302:2015. ВД «Академперіодика» НАН України. Київ, 2016. URL: <https://histj.oa.edu.ua/assets/files/Posylannia.pdf> (дата звернення: 25.02.2023).

19. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Поточна редакція. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 25.02.2023).
20. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації: наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. *Офіційний вісник України*. 2017. № 20. С. 136–141.
21. Про освіту: Закону України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Поточна редакція. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 25.02.2025).
22. Borinshtein, Y., Oriekhova A. Perspectives of design: conceptual specificity of the management of socio-cultural activities taking into account the cultural and artistic essence of modern human. Міжнародна стаття. Міжнародний саміт форуму China Art Commynication, симпозіум зі створення цифрових медіа та р о з в и т к у м е т а в с е с в і т у в К и т а ї. 29 ж о в т н я 2022 р. 2022年中国艺术人类学研究会 [艺术人类学与民族发展] (2022年10月28日-10月30日). - 中国蚌埠. Р. 532-538.
23. Stovpets, O., Borinshtein, Y., Yershova-Babenko, I., Kozobrodova, D., Madi, H., & Honcharova, O. (2023). Digital technologies and human rights: challenges and opportunities. *Web of Science. Amazonia Investiga*, 12(72), 17–30. <https://doi.org/10.34069/AI/2023.72.12.2>

ДОДАТКИ

Додаток А

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

Навчально-науковий інститут музичного і перформативного мистецтва та
соціокультурних практик

Кафедра філософських і соціологічних студій
та соціокультурних практик

Курсова робота з дисципліни

на тему:
ГУМАНІЗМ І МОРАЛЬНІСТЬ В МЕНЕДЖМЕНТІ

Виконав: здобувач 3 року навчання
ОПП «Менеджмент соціокультурної
діяльності»
спеціальності 028 Менеджмент
соціокультурної діяльності
денної форми навчання
Бажан Микола Платонович

Керівник: доктор філософських наук, професор
Борінштейн Є.Р.

Одеса – 2025

Зразок оформлення плану курсової роботи**Тема: Кінофестиваль як чинник розвитку регіону**

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. СУТНІСТЬ, ОСОБЛИВОСТІ Й ФУНКЦІЇ КІНОФЕСТИВАЛІВ.....	6
1.1. Кінофестиваль: сутність та особливості.....	6
1.2. Роль та функції кінофестивалів у розвитку культури.....	11
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН СЕКТОРА КІНОФЕСТИВАЛІВ У СВІТІ.....	15
2.1. Вплив пандемії Covid-19 на сектор кінофестивалів у світі.....	16
2.2. Вплив кінофестивалю на розвиток регіону (на прикладі Sundance (США) та Alter do Chão (Бразилія).....	19
ВИСНОВКИ.....	28
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	30
ДОДАТКИ.....	34

*Додаток В***Зразок оформлення списку використаних джерел****СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ (ДСТУ:2015)**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги	
Один автор	1. Андріяш В. Державна етнополітика України в умовах глобалізації. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 328 с. 2. Краснова М. В. Договори в екологічному праві України : навч. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Алерта, 2012. 216 с.
Два автори	1. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 2. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІПЛЮС, 2015. 212 с.
Три автори	1. Комаров В. В., Світлична Г. О., Удальцова І. В. Окреме провадження : монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків : Право, 2011. 312 с. 2. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с.
Чотири і більше авторів	1. Прилипко С. М., Ярошенко О. М., Мороз С. В., Малиновська К. А. Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження : монографія. Харків : Юрайт, 2013. 288 с. 2. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с
Без автора	1. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с. 2. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с.

Багатотомні видання	1. Енциклопедія історії України : у 10 т. / ред. рада: В. М. Литвин (голова) та ін. ; НАН України, Ін-т історії України. Київ : Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с. 2. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3 кн. Київ : Ін Юре, 2007. Кн. 1 : Теоретичні засади та історія української кримінології. 424 с.
Частина видання	
Книги	Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.
Тези доповідей, матеріали конференцій	Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136.
Статті із продовжуваних та періодичних видань	1. Кобильник В. Порівняльний метод як основа політологічного дослідження. <i>Збірник наукових праць «Політологічні студії»</i>. 2011. № 2. С. 54–65. 2. Коломоець Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46. 3. Загірняк М., Костенко А. Про користування можливостями міжнародної бази даних Scopus. <i>Вища школа</i>. 2017. № 5–6. С. 48–55.
Інші видання	
Законодавчі та нормативні документи	1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145- VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10– 22.
Архівні документи	1. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3. 2. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i>. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Стандарти	1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04- 01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.

Електронні ресурси	1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). 2. Мар'їна О. Контент-стратегія бібліотек у цифровому середовищі Бібліотечний вісник. 2016. № 4. С. 8–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2016_4_4 (дата звернення: 26.09.2017).
Автореферати дисертацій	Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис..... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.